

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 69

van **ADELIN BLANCQUAERT**

datum: 11 oktober 2022

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Drugopvolgingskamers - Stand van zaken

De drugopvolgingskamer is een gespecialiseerde kamer die de mogelijkheid verschaft aan de beklaagde om aan zijn drugsprobleem te werken. Daarbij wordt er hulpverlening georganiseerd en wordt de beklaagde intensief opgevolgd door de drugopvolgingskamer. Als de beklaagde gedurende een langere periode bewijst dat hij/zij clean is, dan kan dat ervoor zorgen dat de straf wordt opgeschort. Via de drugopvolgingskamer wil men ervoor zorgen dat de oorzaak van het plegen van criminaliteit, met name de drugsverslaving, aangepakt wordt.

Bij het initiatief wordt er samengewerkt tussen het openbaar ministerie, de justitieassistenten, het centrum algemeen welzijnswerk (CAW) en het centrum voor geestelijke gezondheidszorg (CGG). Daarvoor is het dus cruciaal dat de betrokken actoren op elkaar afgestemd worden.

1. Hoeveel beklaagden zijn er sinds de opstart bij de drugopvolgingskamers beland? Graag een overzicht per drugopvolgingskamer.
2. In hoeveel gevallen kennen de hulpverleningstrajecten die hierbij worden opgestart een positief resultaat? Graag een overzicht per drugopvolgingskamer.
3. Hoe wordt de samenwerking tussen justitie en de hulpverlening geëvalueerd?
4. Hoeveel justitieassistenten worden ingezet in deze drugopvolgingskamers? Graag een overzicht per drugopvolgingskamer.
5. Is er ondertussen al een duidelijk mandaat voor de justitiehuisen? Zo niet, welke initiatieven neemt de minister hieromtrent?
6. Welke initiatieven neemt de minister om tot een optimalisatie en/of uitbreiding van de drugopvolgingskamers te komen?

**Vlaams
Parlement**

ANTWOORD

op vraag nr. 69 van 11 oktober 2022

van **ADELINE BLANCQUAERT**

1. Ik dien u erop te wijzen dat ik enkel kan spreken over het aantal dossiers waar de justitiehuizen in tussenkomen. Deze kan u hieronder in tabel 1 terugvinden. Voor het overzicht van het totaal aantal beklagden in de drugopvolgingskamers moet u bij collega-minister Van Quickenborne zijn.

De cijfers in tabel 1 hebben dus betrekking op het aantal dossiers en niet op het aantal beklagden. Dit betekent dat 1 persoon meerdere dossiers kan hebben. Uit onderstaande tabel blijkt ook dat de verschillende drugopvolgingskamers een andere opstartdatum kennen.

Tabel 1. Aantal dossiers per justitiehuis i.k.v. drugopvolgingskamer

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022*
Justitiehuis Antwerpen	26	32	36	24	30	34	24
Justitiehuis Brugge			50	22	31	36	46
Justitiehuis Gent						76	68
Justitiehuis Mechelen				31	69	79	28
Justitiehuis Turnhout						18	11
Eindtotaal	26	32	86	77	130	243	177

*De drugbehandelingskamer te Gent werd opgestart in 2008. Aanvankelijk werd gewerkt met liaisons uit de (drug)hulpverlening. De financiering van deze liaisonfunctie werd oorspronkelijk opgenomen door de federale minister van justitie en sinds 2015 door mijn collega-minister van Welzijn. Deze besliste in 2021 om de financiering stop te zetten. Ik heb daarop beslist om het project over te nemen ende liaisons te vervangen door justitieassistenten. Om een vlotte overdracht te realiseren werd op mijn vraag een overgangsregeling voorzien tot september 2021 waarin de gesubsidieerde liaisons hun werking verderzetten en samen met de betrokken actoren regelingen treffen voor overname door de justitieassistenten op 1 oktober 2021. Om de continuïteit van de lopende trajecten te garanderen werden 33 dossiers in de overgangsfase van de liaisons overgenomen door de justitiehuizen. Deze dossiers zijn meegeteld in het totale aantal dossiers van de drugbehandelingskamer Gent.

In alle andere proefprojecten maakten de justitiehuizen van in het begin deel uit van de verschillende projecten.

2. De justitiehuizen werken momenteel mee aan de DOK's op vrijwillige basis, aangezien er tot op heden geen wettelijk mandaat bestaat. Daarom laat het registratiesysteem van de justitiehuizen ook niet toe om absolute cijfers bij te houden. Wel heb ik hen gevraagd om een aanpassing in het systeem door te voeren zodat minstens toch manueel kan bijgehouden worden in welke dossiers ze meewerken aan de DOK's. Deze aanpassing werd in juni van dit jaar wel doorgevoerd, maar laat dus niet toe om het verloop en afronding van trajecten eruit te filteren. Uiteindelijk is het ook de rechterlijke macht die beslist wanneer een traject al dan niet positief is afgerond, dus voor absolute cijfers daaromtrent verwijs ik dan ook naar mijn federale collega.

3. Het landschap van de hulp- en dienstverlening in Vlaanderen is zeer divers en versnipperd en is dus in ieder gerechtelijk arrondissement anders. Maar de samenwerkingen voor de drugsopvolgingskamers verlopen over het algemeen goed. In sommige regio's wordt binnen de drugopvolgingskamers voornamelijk met één en dezelfde partner binnen de drughulpverlening samengewerkt, voor andere is dit niet zo. Zoals u wellicht weet kampt de (drug)hulp- en dienstverlening vaak met wachtlijsten. Dit maakt het niet altijd evident voor justitieassistenten om beklaagden tijdig door te verwijzen naar geschikte (drug)hulp- en dienstverlening. Daarom is het belangrijk om bij een eventuele verdere uitrol van de Drugsopvolgingskamers ook altijd de drughulpverlening te betrekken. Want anders zal deze nog meer dichtslibben en zorgen voor nog meer wachtlijsten. Daarom heb ik aan mijn federale collega-minister van Justitie gevraagd de hulpverlening te betrekken bij het uitwerken van het federaal wetsontwerp rond hersteltrajecten. Tot nu toe is dit echter nog niet gebeurd.
4. De meeste justitieassistenten nemen naast hun taak binnen de drugopvolgingskamer ook nog andere mandaten op. De cijfers in tabel 2 geven dan ook het voltijds aantal equivalenten (VTE) mee en niet het aantal justitieassistenten.

Tabel 2. Inzet VTE per justitiehuis i.k.v. drugopvolgingskamer

	Aantal VTE*
Justitiehuis Antwerpen	0.92 VTE
Justitiehuis Brugge	0.50 VTE
Justitiehuis Gent	0.62 VTE
Justitiehuis Mechelen	0.23 VTE
Justitiehuis Turnhout	0.30 VTE
Eindtotaal	2.56 VTE

*Dit is het aantal VTE op 14/10/2022.

5. Vooreerst wens ik te benadrukken dat de nood aan een wettelijke verankering van deze proefprojecten een duidelijke vraag van mij is die ik reeds herhaaldelijk aan mijn federale collega gesteld heb. Gezien deze projecten al geruime tijd lopen en de experimentele fase intussen voorbij is, heb ik de wens geformuleerd om via een wetsontwerp deze trajecten te omkaderen en daarbij in een wettelijke rol voor de justitiehuizen te voorzien. Desondanks hebben de justitiehuizen hun rol tot nu toe dus vrijwillig opgenomen en dat reeds, behalve in Gent, telkens van bij de oprichting van de Drugsopvolgingskamers. Mijn federale collega is hiermee aan de slag gegaan en bezorgde mij begin dit jaar een eerste voorontwerp van wet hersteltrajecten. Maar dit hield geen rekening met mijn vraag naar uniformiteit qua werkwijze en afbakening van de doelgroep. Men wil alle beslissingen overlaten aan de beoordelingsvrijheid van het parket en de rechtbank, maar zo creëer je enerzijds geen rechtsgelijkheid en anderzijds geen basis tot een uniforme werking dat deftig kan geëvalueerd worden. Vanuit het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franstalige Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap, met betrekking tot de uitoefening van de opdrachten van de Justitiehuizen heb ik daarom, zoals in alle andere mandaten, een advies overgemaakt aan de rechterlijke macht en mijn federale collega. Dit advies bevat de visie van de justitiehuizen vanuit hun kennis en jarenlange ervaring met zulke trajecten, en werd intussen ook besproken op de Interministeriële Conferentie (IMC) Justitiehuizen. Ook op de werkgroep Controle en Handhaving van de Algemene Cel Drugs heb ik het voorontwerp van wet geagendeerd.
6. Ik herhaal dat de justitiehuizen hun taak binnen de drugopvolgingskamers vrijwillig opnemen gezien het momenteel ontbreekt aan een wettelijk mandaat. Hierdoor heerst

momenteel een wildgroei aan proefprojecten en bestaan lokaal veel verschillende praktijken. Vandaar mijn vraag naar een wettelijk kader dat een uniforme werkwijze vooropstelt. De justitiehuisen hebben daar op een eigen visie ontwikkeld over hoe een drugsopvolgingskamer er volgens ons zou moeten uitzien. We hebben die visie zowel aan de federale minister van Justitie als aan alle rechtbanken en parketten bezorgd.

Ik heb er bij mijn federale collega ook op aangedrongen om in overleg te gaan met de bevoegde ministers van Volksgezondheid van de Gemeenschappen en de Federale Overheid, zoals hierboven reeds vermeld. In afwachting daarvan heb ik zelf het voorontwerp van wet overgemaakt aan bevoegd Vlaams minister van Welzijn. Want als de hulpverlening niet mee is, of er teveel wachtlijsten zijn, kunnen er geen nieuwe drugopvolgingskamers worden opgericht. Dus het is voor ons van groot belang dat alle partners mee zijn in dit verhaal en op dit moment zijn die gesprekken nog niet opgestart.

Ik zal blijven ijveren om tot optimalisatie van de drugopvolgingskamers te komen, teneinde dit op een efficiënte en adequate manier te kunnen uitvoeren binnen de justitiehuisen en rechtsgelijkheid voor alle justitiabelen te garanderen.